

TÜRKİYE YENİLENEBİLİR ENERJİDE YÜKSELEN GÜÇ

İklim krizi nedeniyle tüm dünyada yenilenebilir enerji yatırımları hız kazanıyor. Türkiye de özellikle güneş ve rüzgar enerjisinde taşıdığı potansiyelle dünyada yükselen güç olarak öne çıkıyor. Türkiye'de rüzgarda 100 bin megavattan, güneşte ise 250 bin megavattan fazla enerji potansiyeli olduğu öngörülüyor. ● **11'DE**

TÜRKİYE, YENİLENEBİLİR ENERJİDE YÜKSELEN GÜÇ

İklim krizi nedeniyle tüm dünyada yenilenebilir enerji yatırımları hız kazanıyor. Türkiye de özellikle güneş ve rüzgar enerjisinde taşıdığı potansiyelle dünyada yükselen güç olarak öne çıkıyor.

7 bin 500 MW
Güneş enerjisi kurulu gücü.

10 Bin MW'LİK POTANSİYEL

Enerji Bakanlığı, 2023'te 11 bin 883 megavat (MW) Rüzgar Enerjisi Santrali (RES) ve 10 bin MW Güneş Enerjisi Santrali (GES) kapasitesine ulaşarak, yenilenebilir enerjide kurulu gücün toplam güce oranının yüzde 59'dan yüzde 65'e yükseltmesini amaçlıyor. Enerji Yatırımcıları Derneği (GUYAD) verilerine göre de Türkiye'de karasal rüzgarda 100 bin MW'tan, güneşte 250 bin MW'tan fazla enerji potansiyeli olduğu öngörülüyor.

Küresel ısınmanın etkilerinin azaltılması için enerji yönetimi ve yenilenebilir enerji kaynakları tüm dünyanın gündemine girdi. Türkiye'nin de rüzgar, güneş, jeotermal, biyokütle ve hidro kaynaklarının her birine sahip bir ülke olarak potansiyeli oldukça yüksek. Tam da bu nedenle bu alandaki yatırımlar hız kazandı. 2002-2018 döneminde Türkiye enerji sektöründe yapılan 120 milyar dolarlık yatırımın 75 milyar dolarlık kısmı elektrik üretimi için gerçekleşti. Bunun içerisinde de 40 milyar dolarlık yenilenebilir enerji

HÜLYA ÇAYLAK
hulya.caylak@posta.com.tr

yatırımları baş çekti. Son birkaç yılda ise yenilenebilir enerjideki yatırımlar hızlandı. Bu dönemde elektrik sektörü kamudan ziyade piyasa odaklı bir yapıya evrilirken elektrik talebi 2.5 kat

arttı. Elektrik üretiminde yenilenebilir kaynakların payı ise yüzde 25'ten yüzde 42'ye ulaştı. Bu gelişimde hidroelektrik dışındaki yenilenebilir enerji kaynaklarının payındaki artış önemli rol oynadı. Enerji Dönüşümü Merkezi Şura'nın raporuna göre, 2030'da yenilenebilir enerjinin toplam üretimdeki payının yüzde 52'ye, rüzgar ve güneşin payının ise yüzde 30'a çıkması öngörülmüyor.

YEKA İHALELERİ ETKİLİ

Yenilenebilir enerjideki bu hızlı yükselişin etkenlerinden biri de 2016'da yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yönetmeliği oldu. Hazırlanan yönetmeliğe göre; kamu ve Hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda büyük ölçekli YEKA oluşturularak ihaleye çıkılıyor. Projeye yenilenebilir enerji alanındaki yatırımların hızlanması amaçlanıyor.

2 MİLYON KİŞİYE ELEKTRİK SAĞLAYACAK

Türkiye'deki enerji yatırımları son yıllarda özel sektörün çalışmalarıyla hız kazandı. Buna en önemli örneklerden biri de Kalyon Karapınar Güneş Enerji Santrali. Kalyon Enerji tarafından yapılan santral, Türkiye'nin yerli teknolojiyle hayata geçirilmiş ilk, Avrupa'nın ise en büyük enerji santrali olacak. Toplamda 20 milyon metrekare yani yaklaşık 2 bin 600 futbol sahası genişliğinde bir alana kurulan santral, 1350 megavat kurulu gücü ve yıllık 2 milyar 600 kilovatsaat üretimiyle dünyanın da en büyük güneş enerjisi santralleri arasında yerini alacak. 2022 bitmeden tamamlanması planlanan ve Konya Karapınar'ın Acıgöl havzasında inşa edilen santral faaliyete geçtiğinde, 2 milyon kişinin elektrik tüketimini karşılayacak.

RÜZGARDA 10 BİN SINIRI AŞILDI

Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) verilerine göre, Ocak 2020'den itibaren bu zamana kadar geçen 23 ayda rüzgar enerjisinde devreye alınan güç 2 bin 988 megavat (MW); sadece bu yılın ilk 11 ayında devreye alınan güç ise 1.747 MW. Her ne kadar pandemi yatırımları olumsuz anlamda etkilese de sonuç olarak rüzgar gücünde 10 bin MW sınırı aşıldı. 60 proje ise şu anda inşa halinde.

YATIRIMLAR DEVAM EDECEK

Uzmanlar potansiyelin yüksek olduğu rüzgar ve güneş enerjisinde, yatırımların devam etmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasının öneminde vurgu yapıyor. Paris İklim Anlaşması'nın onaylanması ve 2053'te net sıfır karbon hedefinin açıklanması da Türkiye'nin dünyadaki yeşil mutabakat ve yeşil dönüşüm süreçleri ile bütünleşmesi anlamına geliyor. Uzmanlar 2022'de enerjide 10 ve 30 yıllık sera gazı azaltım hedeflerinin ve buna yönelik eylemlerin netleştirilmesini bekliyor.

GÜNEŞ ENERJİSİNDE BÜYÜME YÜZDE 10

Güneş enerjisi özelinde incelendiğinde toplam yatırımların büyüklüğü 6 milyar doları aştı. Pandemi nedeniyle yeni yatırımlar ertelense de toplam kapasite 2021 itibarıyla yaklaşık 7 bin megavat aşmış durumda. Yani Türkiye'nin yenilenebilir enerji toplam kurulu gücünün yaklaşık yüzde 7'si güneşten geliyor. 2023'te ise 16 bin megavata ulaşması bekleniyor. 2030'a kadar da güneş enerjisi sektörünün yıllık yüzde 10'un üzerinde büyüyeceği tahmin ediliyor.

EKONOMİYE BÜYÜK KATKI

Yenilenebilir enerjiye geçiş bir enerji dönüşümünü de beraberinde getiriyor. Enerji dönüşümünün faydaları ise şöyle sıralanıyor:

- » **Carri açık:** Düşük enerji fiyatları ve azalan enerji talebi, enerji ithalatına bağımlı Türkiye'nin cari açığının azalmasına katkıda bulunur.
- » **Ekonomik aktivite:** Enerji dönüşümü kapsamında Türkiye, yerli ekipman üretim destekleriyle enerji yatırımlarını yenilenebilir enerjiye ve enerji verimliliğine yönlendirdiğinde ekonominin canlandırılmasında önemli bir rol kat edebilir.
- » **Yatırımlar ve istihdam:** Artacak enerji dönüşümü yatırımlarıyla yeni istihdam sağlanabilir.
- » **Çevre kalitesi:** Enerji dönüşümü yatırımları, en başta hava kalitesini artırarak insan sağlığına yönelik olumsuz etkileri en aza indirir.